

НА КРЫЛАХ КАМУНІЗМА

Слаўся, Айчына ты наша свабодная!

25 гадзін 18 мінут
у космасе

6 жніўня 1961 года ў 9 гадзін маскоўскага часу ў Савецкім Саюзе зроблен новы запуск на арбіту спадарожніка Зямлі касмічнага карабля «Усход-2».

Карабель «Усход-2» пільтаваўся грамадзянінам Савецкага Саюза лётчыкам-касманаўтам маёрам таварышам Цітовым Германам Сцяпанавічам.

Задачами палёту з'яўляліся:

— даследаванне ўплыву на чалавечы арганізм працяглага палёту па арбіце і наступнага спуску на паверхню Зямлі;

— даследаванне працаздольнасці чалавека пры працяглым знаходжанні ва ўмовах бязважкасці.

Карабель-спадарожнік быў выведзены на арбіту, блізкую да разліковай, з параметрамі:

— мінімальнае аддаленне ад паверхні Зямлі (у перыгеі) роўна 178 кіламетраў;

— максімальнае аддаленне (у апагеі) роўна 257 кіламетраў;

— вугал нахілу арбіты да экватара 64 градусы 56 мінут.

Вага касмічнага карабля-спадарожніка «Усход-2», без уліку вагі апошняй ступені ракеты-носьбіта, складае 4.731 кілаграм.

Савецкі касмічны карабель-спадарожнік «Усход-2», пільтаваны касманаўтам маёрам Цітовым Германам Сцяпанавічам, зрабіў больш як 17 абаротаў вакол зямнога шара на працягу дваццаці пяці гадзін восемнаццаці мінут і праляцеў звыш семісот тысяч кіламетраў.

У сувязі з паспяховым завяршэннем праграмы навуковых даследаванняў у адпаведнасці з зацверджаным пільотным заданнем была праведзена пасадка карабля-спадарожніка «Усход-2» у зададзеным раёне Савецкага Саюза, паблізу гістарычнага месца пасадкі карабля-спадарожніка «Усход-1» 12 красавіка 1961 года з пільотам-касманаўтам маёрам Юрыем Аляксеевічам Гагарыным.

Таварыш Г. С. Цітоў здаровы і адчувае сябе выдатна. Бяспрыкладны ў гісторыі чалавецтва працяглы касмічны палёт савецкага касманаўта паспяхова завершаны. Атрыманая вынікі даследаванняў адкрываюць шырокія перспектывы далейшага развіцця касмічных палётаў чалавека.

ВЫДАННЕ БЕЛАРУСКАЙ СЕКЦЫІ КАМІТЭТА
ЗА ВЯРТАННЕ НА РАДЗІМУ І РАЗВІЦЦЕ КУЛЬТУРНЫХ
СУВ'ЯЗЕЙ З СУАЧЫННІКАМІ

№ 62 (547)

Жнівень 1961 г.

Год выдання 7-ы.

Маёру ЦІТОВУ Герману Сцяпанавічу

Дарагі Герман Сцяпанавіч!

Я шчаслівы гарача павіншаваць Вас з выдатным гераічным подвігам — 25-гадзінным касмічным палётам на караблі-спадарожніку «Усход-2».

Увесь савецкі народ, усё прагрэсіўнае чалавецтва будуць памятаць у вяхах Ваш подзвіг, як прыклад мужнасці і адвагі, у імя служэння чалавецтву.

Ваш гераічны подзвіг яшчэ раз паказаў, на што здольны савецкі чалавек, выхаваны Камуністычнай партыяй.

Ад усяго сэрца віншую Вас са шчаслівым вяртаннем з касмічнага падарожжа ў гарачыя абдымкі сваёй Радзімы.

Да хуткай сустрэчы ў Маскве.

М. ХРУШЧОУ

7 жніўня 1961 года.

ДА КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ І НАРОДАЎ САВЕЦКАГА САЮЗА! ДА НАРОДАЎ І ЎРАДАЎ УСІХ КРАІН! ДА ЎСЯГО ПРАГРЭСІЎНАГА ЧАЛАВЕЦТВА!

Цэнтральны Камітэт КПСС, Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР, урад Савецкага Саюза з вялікай радасцю паведамляюць аб новай бяспрыкладнай перамозе савецкай навукі і тэхнікі — паспяховым палёце другога касмічнага карабля з чалавекам на борце.

6 жніўня 1961 года ў 9 гадзін па маскоўскаму часу магутнай савецкай ракетай на арбіту вакол Зямлі быў выведзены новы касмічны карабель-спадарожнік «Усход-2», пільтаваны лётчыкам-касманаўтам — грамадзянінам Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік камуністам маёрам таварышам Цітовым Германам Сцяпанавічам.

Таварыш Цітоў паспяхова зрабіў 25-гадзінны палёт вакол Зямлі і пасля выканання намечанай праграмы паспяхова прыземліўся на тэрыторыі нашай Радзімы — Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Савецкі касмічны карабель-спадарожнік «Усход-2», кіруемы таварышам Цітовым, абляцеў больш як 17 разоў вакол зямнога шара, пераадолеўшы адлег-

Зварот Цэнтральнага Камітэта КПСС, Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР і ўрада Савецкага Саюза

ласць звыш 700 тысяч кіламетраў, гэта значыць амаль роўную падвоенай адлегласці ад Зямлі да Месяца.

У гэтым подзвігу адлюстраваны новыя велізарныя дасягненні Савецкага Саюза, нашай навукі і тэхнікі, усёй народнай гаспадаркі — вялікія перавагі самага перадавога ў свеце сацыялістычнага грамадскага ладу.

Усе народы зямнога шара з велізарным натхненнем і захапленнем адзначылі першы палёт савецкага чалавека ў касмічную прастору. Выдатны палёт новага савецкага касманаўта паказвае, што недалёкі той час, калі касмічныя караблі, кіруемыя чалавекам, пракладуць міжпланетныя трасы да Месяца, Марса, Венеры. Перад чалавецтвам адкрываюцца шырокія перспектывы пакарэння касмічнай прасторы, палётаў да планет сонечнай сістэмы.

З пачуццём законнай гордасці Цэнтральны Камітэт КПСС, Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР і ўрад Савецкага Саюза адзначаюць, што наша краіна, краіна перамогаўша сацыялізма, упэўнена ідзе ў авангардзе чалавецтва ў справе выкарыстання дасягненняў навукі і тэхнікі на карысць народаў свету.

Другі касмічны палёт савецкага чалавека вакол Зямлі — гэта новае яркае пацвярджэнне вялікай магутнасці народа, які пабудоваў сацыялізм. Нашы дасягненні ў асваенні космасу не з'яўляюцца выпадковымі, яны адлюстроўваюць заканамернае шэсце перамогаўнага камунізма. Камунізм нястрымна ідзе ўперад. І няма такой сілы ў свеце, якая магла б перашкодзіць няўхільнаму руху чалавецтва да сваёй светлай будучыні.

Герман Сцяпанавіч Цітоў нарадзіўся ў 1935 годзе ў сяле Верхняе Жыліна Касілінскага раёна Алтайскага краю ў сям'і настаўніка сярэдняй школы. Па нацыянальнасці — рускі. У 1943 годзе ён паступіў у пачатковую школу пры калгасе «Майская рэчка» Касілінскага раёна, нуды маці пераехала ў пачатку вайны.

У 1950 годзе ён скончыў сямігадовую школу сяла Палноўнікава Касілінскага раёна, а затым Налабікінскую сярэднюю школу гэтага ж раёна.

Г. С. Цітоў у 1949 годзе ўступіў у ВЛКСМ.

У 1957 годзе ён скончыў ваенна-авіяцыйнае вучылішча лётчыкаў па першаму разраду, здаўшы экзамены па тэхніцы пільтавання на «выдатна».

Пасля сканчэння вучылішча Г. С. Цітоў быў накіраваны для праходжання службы ў Ленінградскую ваенную акругу. За поспехі ў вучэбна-баявой і палітычнай падрыхтоўцы і прыкладную ваенскую дысцыпліну Ленінградскі абком ВЛКСМ узнагародзіў яго дзюйма граматамі.

Тав. Цітоў — член КПСС. Ён жанаты. Яго жонка — Тамара Васільеўна, 1937 года нараджэння.

Бацька — Сцяпан Паўлавіч, 1910 года нараджэння, выкладаў рускую мову і літаратуру, а затым нямецкую мову ў сямігадовай школе сяла Палноўнікава Алтайскага краю. З 1961 года знаходзіцца на пенсіі. Маці — Аліксандра Міхайлаўна, 1914 года нараджэння.

Указ Прэзідыума Вярхоўнага Савета СССР Аб прысваенні звання Героя Савецкага Саюза савецкаму лётчыку-касманаўту маёру ЦІТОВУ Г. С.

За ажыццяўленне выдатнага палёту ў космас на караблі-спадарожніку «Усход-2» прысвоіць званне Героя Савецкага Саюза з уручэннем ордэна Леніна і медалі «Залатая зорка» лётчыку-касманаўту маёру Цітову Герману Сцяпанавічу.

Старшыня Прэзідыума
Вярхоўнага Савета СССР
Л. БРЭЖНЕЎ.

Сакратар Прэзідыума
Вярхоўнага Савета СССР
М. ГЕАРГАДЗЕ.

Масква, Крэмль
9 жніўня 1961 г.

Мінск, 7 жніўня 1961 года.

— Вось ён які, касманаўт Герман Сцяпанавіч Цітоў!

ЦЭНТРАЛЬНЫ КАМІТЭТ
КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ
САВЕЦКАГА САЮЗА

ПРЭЗІДЫУМ
ВЯРХОЎНАГА
САВЕТА СССР

САВЕТ
МІНІСТРАУ
СССР

Гутарка М. С. ХРУШЧОВА на тэлефоне з Г. С. ЦІТОВЫМ

7 жніўня ў 11 гадзін 30 мінут М. С. Хрушчова, які ў гэты час прымаў пашла Аргенціны пана Сесара Х. Бароса Уртада, далажылі, што касманаўт Герман Сцяпанавіч Цітоў хоча асабіста паведаміць па тэлефоне аб паспяховым завяршэнні свайго касмічнага палёту.

— Вельмі рады, — гаворыць Мікіта Сяргеевіч і, звяртаючыся да пашла Аргенціны, дадае: — Вось і Вы можаце стаць сведкам нашай гутаркі з касманаўтам.

Узяўшы тэлефонную трубку, Мікіта Сяргеевіч сказаў:

— Слухаю Вас, Герман Сцяпанавіч. Добры дзень, сардэчна вітаю.

Г. С. Цітоў. Таварыш Першы сакратар Цэнтральнага Камітэта Камуністычнай партыі Савецкага Саюза! Дакладваю, што заданне партыі і ўрада выканана. Усе сістэмы і абсталяванне карабля працавалі выдатна. Прыязміўся ў заданым раёне. Таварышы прынялі добра, самаадчуванне выдатнае.

М. С. Хрушчоў. Выдатна! Голас Ваш гучыць так, як быццам бы Вы толькі што прыбылі з вясельнага балю.

Г. С. Цітоў. Вы добра казалі, Мікіта Сяргеевіч. Быў баль, толькі не вясельны. (Абодва смяюцца).

М. С. Хрушчоў. Гэта правільна, што баль, але толькі не вясельны. У маладжонаў вясельны баль — гэта самая шчаслівая пара. А тое, што Вы зрабілі, — гэта шчаслівая пара для ўсяго чалавецтва.

Г. С. Цітоў. Дзякуй, Мікіта Сяргеевіч!

М. С. Хрушчоў. Вы здзейснілі бяспрыкладны касмічны рэйс. Колькі Вы зрабілі віткаў вакол зямнога шара?

Г. С. Цітоў. Семнаццаць з палавінай, Мікіта Сяргеевіч.

М. С. Хрушчоў. За колькі гадзін?

Г. С. Цітоў. За 25 гадзін з минутамі.

М. С. Хрушчоў. За 25 гадзін з минутамі! Гэта ж — гераічны подзвіг. Вы ажыццявілі мару чалавецтва. Не так даўно мара аб касмічных палётах чалавек лічылася марай неажыццявімай. Мы ганарымся тым, што Вы, савецкі чалавек, камуніст, зрабілі гэта. Вы цяпер ужо не кандыдат у члены партыі. Лічыце, што Ваш кандыдацкі стаж ужо скончыўся. Таму што кожная хвіліна Вашага знаходжання ў космасе можа залічвацца за гады. Вы свой кандыдацкі стаж у члены партыі ўжо праішлі і паказалі, што Вы — сапраўдны камуніст і можаце высока трымаць сцяг Леніна!

Г. С. Цітоў. Вялікае дзякуй, Мікіта Сяргеевіч. Я пастараюся апраўдаць давер'е партыі, абяцаю і ў далейшым выконваць высокія абавязкі члена партыі, як выканаў іх сёння.

М. С. Хрушчоў. Вельмі добра. Вітаю Вас, Ваших бацькоў — бацьку і маці за тое, што яны выхавалі Вас такім мужным савецкім чалавекам.

Г. С. Цітоў. Дзякую Вам, Мікіта Сяргеевіч!

М. С. Хрушчоў. Мы яшчэ павітаем Вас і падзякуем Вашым бацькам пры асабістай сустрэчы ў Маскве. Мы Вас дастойна сустрэнем у Маскве ўсім народам, усёй краінай.

Г. С. Цітоў. Сардэчна дзякую Вам, Мікіта Сяргеевіч, дзякую партыі і ўраду.

М. С. Хрушчоў. А як адчувае сябе Ваша жонка, яна ведала пра Ваш палёт? Я задаю Вам пытанні, якія, бадай, можна лічыць стандартнымі, таму што такое пытанне я ўжо задаваў і першаму касманаўту Юрыю Гагарыну.

Анатоль АСТРЭЙКА

Ганарымся, Радзіма, табой

Не зраўняць ані з казкай, ні з марай
Нашых спраў, што здзіўляюць нас зноў.
Быў у космасе ўчора Гагарын,
Сёння к Сонцу падняўся Цітоў.
Ні ў легендах, ні ў казках
дзівосных
Такіх дзей не бывала спрадвек.
Таямніцы раскрыў тае, Космас,
Наш савецкі герой — Чалавек.
Сталі самыя дзіўныя дзівы
На ўзбраенні савецкіх людзей.
Я Праграму чытаў, быў
шчаслівы,
А сёння яшчэ шчаслівей.
Што намечана Партыяй, янаю,
Здзейсніць наш працавіты народ.
Я душою і сэрцам вітаю
Кожны новы наш мірны узлёт.

Мы наперад заўсёды імчымся
Да вялікае мэты сваёй.
Мы народам сваім ганарымся,
Ганарымся, Радзіма, табой.
Не зраўняць ані з казкай, ні з марай
Нашых спраў, што чаруюць нас зноў.
Быў у космасе ўчора Гагарын,
Прыляцеў адтуль сёння Цітоў.

Слава савецкім вучоным, канструктарам, інжынерам, тэхнікам і рабочым — пакарыцелям космосу!

НАД РАКОЙ АРЭСАЙ

Балота, забалаць балот,
Як там ні называць,
Але ступіў тут бальшавік —
Ён зменіць гэты край.
Янка КУПАЛА.

Захоцаш — самалётам прыляціш вясною, пажадаеш — у любую пару года аўтобусам прыедзеш у калгас імя Беларускай ваяўнай акаругі, ці, як яго часцей за ўсё называюць, — у Камуну. Можна, зразумела, пабываць тут, калі табе ўздумаецца, але, бадай, лепш за ўсё ўлетку, у гэты вольны пару, калі ўсё поле, увесь прастор усцяж Арэсы шугае ўраджаем.

Над палеткамі стаіць жывельская гарачая пара. Мала каго застанеш у вёсцы. Хіба толькі якога сівого дзядулю, які сочыць за малымі.

— Прынясі, унучак, конаўку, — гаворыць стары, — няхай чалавек з дарогі нап'ецца крынічнай вады.

з якога калодзежа ты праганяеш смагу і стому? З камунарскага! Яго выкапалі тут мужныя і моцныя духам людзі, што трыццаць год назад прыйшлі сюды, каб змяніць гэты край. Вунь там, на паліне, дзе кожную вясну садзіцца і падымаецца самалёт, калісьці стаялі іх палаткі і буданы. Не на духовых пасцелях адпачывалі яны пасля напружанай працы — няхітрыя нары і матрацы з яловых лапак служылі ім. Але салодкім быў іх сон, яснымі мары. З усходам сонца ўставалі яны, беларусы, рускія, украінцы, мыліся сцюдзёнай вадою, і зноў гарэла ў іх руках работа. Адступала дрыгва!

Легенда? Не, самая што ні ёсць сапраўдная была і камунары тыя жывыя — цяпер працуюць тут разам са сваімі сынамі і ўнукамі, пажынаюць цудоўны плён сваёй працы, памнажаюць калектыўнае багацце. Як казачна вырасла іх дружная сям'я!

Паслухайце, пра што расказвае адзін з былых камунараў.

Г. С. Цітоў. Так, ведала.

М. С. Хрушчоў. А адобрыла яна гэты палёт?

Г. С. Цітоў. Спачатку не зусім адабрала, а потым адобрыла.

М. С. Хрушчоў. Гэта зусім зразумела. Ей хацелася, каб яе муж здзейсніў подзвіг. Але гэты подзвіг быў такі, што яна магла страціць мужа, і, відаць, таму ў яе маглі быць ваганні. Гэта чалавечыя ваганні, і яны зразумелыя ўсім людзям.

Г. С. Цітоў. Такая іменная і была размова ў нас з Тамарай, Мікіта Сяргеевіч.

М. С. Хрушчоў. Цяпер я хачу ў Вас запытацца, як Вы сябе адчуваеце ў палёце?

Г. С. Цітоў. Адчуваў сябе цудоўна, Мікіта Сяргеевіч. Пасля прыязмлення вышлі вады і адчуваю сябе цудоўна.

М. С. Хрушчоў. Вам удалося хоць бы крыху паспаць у час палёту?

Г. С. Цітоў. Мне трэба было прагнуцца ў 2 гадзіны ночы, а я прагнуўся ў 2 гадзіны 35 мінут.

М. С. Хрушчоў. Гэта добра. Значыць у Вас здаровы арганізм, калі Вы можаце пасля напружанай работы добра адпачыць і прымусіць сябе прагнуцца, калі трэба, каб узятца за далейшае выкананне сваіх абавязкаў. Воля і арганізм у Вас у поўным парадку, гэта вельмі добра!

Ну што ж, Герман Сцяпанавіч, чакаем Вас у Маскве.

Г. С. Цітоў. Дзякую Вам, Мікіта Сяргеевіч.

М. С. Хрушчоў. Цалую і абдымаю Вас пакуль па тэлефоне, а вось калі сустрэнем Вас на аэрадроме абдыму Вас па бацькоўску, як самага дарагога і любімага сына нашай Радзімы.

Г. С. Цітоў. Дзякуй, Мікіта Сяргеевіч. Вялікае дзякуй!

М. С. Хрушчоў. Жадаю Вам поспехаў. Ідзіце адпачываць. Вы заслужылі адпачынак.

Г. С. Цітоў. Зараз пайду адпачываць, Мікіта Сяргеевіч!

М. С. Хрушчоў. Усяго добрага! Жадаю здароўя. Чакаем Вашага вяртання ў Маскву. Да пабачэння!

Г. С. Цітоў. Ад усёй душы дзякую Вам, Мікіта Сяргеевіч. Да пабачэння!

7 жніўня.

У калгасе імя Фрунзе Брагінскага раёна вырашчаны багаты ўраджай кукурузы. На здымку: арганам калгаса Мікалай Сніцарэнка (злева) і сакратар партыйнай арганізацыі Іван Галка аглядаюць кукурузу, вырошчваемую на зерне.

Багаці нётраў Узбекістана

ТАШКЕНТ. Сто мільёнаў тон жалезнай руды выявілі геологі Узбекістана ў нётрах горнага хрыбта Сюрэната, у сарака пяці кіламетрах ад Ташкента. Рудныя участкі магнетыту і гематыту месцамі выходзяць тут на самую паверхню.

Першыя звесткі аб гэтым месцанараджэнні былі атрыманы разведчыкамі з борта пошу-

кавага самалёта, аснашчанага апаратурай для аэрамагнітнай здымкі. Зараз пачата дэталёвае разведчае абурыванне. Руды першай у рэспубліцы магнітнай аномаліі паслужаць сыравінай для арганізацыі доменнай вытворчасці на Бегавацкім металургічным заводзе, дзе пакуль што сталь вырабляецца з металічнага лому.

НА ПАДВОДНЫХ КРЫЛЛЯХ

МАЗЫР. Быццам чайка, вынырнуў з вады і на вялікай хуткасці паймаўся наперад па рачной гладзі цеплаход. Некалькі дзён назад па

Прыяці пачаў курсіраваць цеплаход «Страла» на падводных крыллях. «Страла» развівае хуткасць да 160 кіламетраў у гадзіну.

Масква — Байкал

МАСКВА. На лівні Макушына — Ісіль-Куль заканчваецца ўстаноўка апор кантактнай сеткі. Поўным ходам ідуць тут і работы па мантажу і падвесцы правадоў. Гэта — апошні ўчастак самай доўгай у свеце электрыфікаванай сталёнай дарогі Масква — Байкал. Будаўнікі і мантажнікі абавязаліся здаць яго ў эксплуатацыю да адкрыцця XXII з'езда КПСС.

Гордасцю свеціцца твар Змітрака Еўдакімавіча за нашу айчынную тэхніку, за ўраджай, які вырастае на былых балотах. А тарфянікаў у калгасе ажно тры тысячы гектараў! Сёлета адна толькі збажына заняла 1.400 гектараў. А бульба, кукуруза, каноплі!

Па 18—20 цэнтнераў адборнага зерня збіраюць з гектара ў калгасе. І не задаволены. Ставяць перад вучонымі задачу: дайце нам такі гатунак, каб жыта не палягала, вельмі ж рослае яно на тарфяніках. А якія каноплі родзяць тут! Нездарма прышліся ўласны пеньказавод пабудаваць, і цяпер ён працуе ў дзве змены. Не пешшу ідуць на завод калгасніцы: свае аўтобусы іх падвоззяць, дзяжурцаў ноччу. І ў Любань, калі трэба, «падкінуць».

Многа новага з'явілася за прайшоўшыя гады тут, у былой палескай глушы. Цягляныя дамы і грамадскія будынкі: не трэба ехаць за свет на цэглу, свой завод вырабляе яе. А зусім нядаўна апрабавалі новы крухмальны завод. Па-гаспадарску пахаджвалі будаўнікі свайго калгаснага прадпрыемства па яго цэхах, прабавалі пальцамі бялюткі, рыпучы крухмал, усміхаліся.

— Які гэта дурань быў выдумаў пра нас, што мы вала на дуб валаклі, каб ярмо прымераць?

Самі сабе адказвалі: — Ды ці толькі пра нас плялі розную лухту непрыяцелі. На ўсю ўладу нашу Савецкую ваўнамі вылі, у гані збіраліся, нападлі. І заўсёды валаклі набіты азадкі ў свае логавы.

Многа вады ўцякло з Арэсы з тых часоў, а на яе берагах у новай сваёй красе кіпіць жыццё, стваральная праца людская. Песні пльвучы над ракой, дзіцячыя галасы ўнукаў былых

камунараў звяняць у пінверскіх лагерах ў Нежыне.

Калгас імя БВА — не адзіная гаспадарка, што размешчалася на былой дрыгве. Па-суладству — саўгасы імя 10-годдзя БССР, «Любанскі», не так далёка і сельгасарцель «Чырвоная змена», калгас імя Гарбачова... З году ў год атрымліваюць тут багатыя ўраджай. Нядаўна ў саўгасе імя 10-годдзя БССР вывелі камбайн на ячменны палетак, убралі некалькі гектараў падлічылі: па 37,5 цэнтнера зерня дае гектары. А гэта ж быў яшчэ не самы лепшы ўчастак.

Вялікімі імкненнямі жывуць людзі гэтай гаспадаркі: не асобныя рабочыя, нават не фермы ці аддзяленні — цалкам саўгас змагаецца за права называцца калектывам камуністычнай працы.

Магутная тэхніка дапамагае хлебаробам у працы. Толькі ў саўгасе «Любанскі», які ўзначальвае адзін з былых камунараў Мадзін, на ўборцы занята 30 камбайнаў, 12 лафетных жніўракаў, 70 аўтамашын...

Позна вяртаюцца хлебаробы з поля ў гэту жніўную пару. У дамах загарваюцца ярнія электрычныя агні. Прайдзіцеся па новых з прыгожымі дамамі вуліцах Камуны. Перад кожным домам — кветнік, а крыху далей — сады.

Хацелася зайсці яшчэ да аднаго былога камунара — Адама Пілпаніча Кур'яна, пагамаініц. Ды не вярнуўся ён яшчэ з поля. Сядзім у доме Змітрака Еўдакімавіча Каленчанкі. Гаспадар расказвае:

— Адну новую вуліцу назвала Садовая: вельмі многа там садоў. А вось цяпер думаем, як другую, яшчэ шырэйшую і прастарнейшую назваць. Можна Сонечная? Ці вуліцай Камунізма?

Не, нездарма Змітрак Еўдакімавіч паставіў побач словы камунізм і сонца!

Я. КАЗЛОУ.

Нішто не заменіць

Здарылася так, што ў час Вялікай Айчыннай вайны трапіў я на чужыну. Ба і адгрыме-лі, а я ўсё знаходзіўся пад уладай капіталістаў, гнуў на іх спіну. Аднойчы мне сказалі: «Не сумуй па радзіме, рукі ў цябе працавітвыя, па-едзеш у Аўстралію, і яна за-меніць табе радзіму».

Аўстралійскія ўлады вельмі холадна сустрэлі нас, зняваж-ліва глядзелі на інашкраінцаў. Мне прызначылі капаць арашальную канаву на землях вядомага багацея, які меў буйную гаспадарку жывёлага-доўчага напрамку. «Давай, па-нок, праварнай варушы засту-пам, сіла ў цябе ёсць», — па-нукваў гаспадар. І прыходзіла-ся, вядома, варушыцца пра-

Радзімы

варней. А аплата ж гэтай цяж-кай ручной працы была ўсяго 8—9 фунтаў стэрлінгаў у ты-дзень.

Праз два гады давялося працаваць на папяровай фаб-рыцы ў горадзе Хобарт. Мы, інашкраінцы, выконвалі самыя цяжкія працэсы. Заробкі ж у нас былі малыя, жылі ў ба-раках. Аб умовах працы, аб тэхніцы беспекі на вытворчасці фабрыкант не дбаў. Затое імкнуўся ён выціснуць за дзень з рабочага як мага больш сілы, каб тужэй набіць кашалёк.

Цяжкая праца прымусіла мяне пакінуць фабрыку. Пера-ехаў я на станцыю Скофелдс і ўладкаваўся на работу ў па-мешчыка містэра Гіла, які зай-маўся вырошчваннем дарагіх кветак. 5 год запар я ручным плугам апрацоўваў кветнікавае поле памешчыка.

Хочацца расказаць пра быт, культуру і адукацыю капіталі-стычнага свету. Жыллё каштуе вельмі дорага, а медыцын-скае абслугоўванне яшчэ да-ражэй. Напрыклад, за простую аперацыю ўрачу трэба запла-ціць 70—80 фунтаў стэрлінгаў, што складае прыкладна трох-месячны заробок рабочага.

У школах дзяцей вучаць слаба. Аб навуцы гавораць у пачатковых класах мала, а больш пра знатных багацеяў, пра каралеву Вялікабрытаніі, яе прыгажосць. Дзеці выхоў-ваюцца ў духу ваяўнічасці. Для іх паказваюцца кінафільмы, дзе апавядаецца пра забойствы і падман.

Я вельмі затужыў па Радзі-ме, пачаў дамагацца выезду з Аўстраліі. Але асобныя людзі, трапіўшыя ў гэтую краіну, забылі пра радзіму. Яны вядуць антысавецкую прапа-ганду. Гэта, напрыклад, **Рыгор Булава** — былы жыхар вёскі Пратасы Акцябрскага раёна, **Іван Крук** з суседняга Парыц-кага раёна. Апошні служыць непадалёку ад Сіднея і носіць прозвішча **Антана Ліпскага**.

І вось я на роднай зямлі! Бачу яе характар, адбудаваны гарады, высокія гмахі новых заводаў і фабрык, квітнеючыя калгасныя і саўгасныя палі.

У краіне Саветаў крыніцай б'е творчае жыццё людзей.

Добра сустрэлі мяне адна-вяскоўцы, з цікавасцю распыт-валі аб маім бадзённі па све-це. Я стаў працаваць у калгасе імя Калініна. Праца спорыцца, бо бачыш, што ты гаспадар зямлі, свайго лёсу.

Іван МІРОНЧЫК,
жыхар вёскі Заазер-
шчына, Акцябрскі раён,
Гомельская вобл.

Багацеюць Сінкевічы

Змрок ахутвае зямлю. Над Сінкевічамі ўспыхваюць элект-рычныя агні. У іх зіхценні вёска набывае святочны выгляд. Чу-ецца гул калгаснай электра-станцыі, дзесьці ракоўць трак-тары. Ад усяго гэтага сэрца напаўняецца радасцю, так і хо-чацца сказаць шафэру: «Хут-чэй, хутчэй!».

Вось і будынак праўлення калгаса «40 год Кастрычніка». Заходзім у прасторны светлы пакой. Тут яшчэ працуе бухгал-тар арцелі Аляксандра Мацве-ёўна Вярэнч.

— Чаму гэтак позна на ра-боце затрымаліся? — запыта-ліся мы.

— Многа работы, — адказа-ла Аляксандра Мацвеёўна. — Вось бачыце, даход за мінулы год склаў 2 мільёны 390 тысяч рублёў (у старых грошах). — аловак бухгалтара прайшоўся па паперы і спыніўся каля ка-лонкі лічбаў. — А сёлета 3 мільёны 100 тысяч рублёў ат-рымаем.

Знаёмімся з іншымі лічбамі. Да канца года калгас атрымае 175 цэнтнераў малака, 50 цэнт-нераў мяса на 100 гектараў сельгасугоддзяў. Гэтыя намет-кі будуць выкананы. Аб гэтым гавораць вынікі работы за паў-года.

Сельгасарцель дабіваецца вы-сокай ураджайнасці збожжа-вых. Летась, напрыклад, урад-жайнасць жыта склала 19 цэнт-нераў з гектара. Толькі ад Іль-наводства калгас атрымаў у мі-нулым годзе 540 тысяч рублёў у старых грошах.

За апошні час на сядзібе кал-гаса вырасла многа новых даб-ротных памяшканняў. Калгас мае свой цагельны завод, млын, сталярную майстэрню, у новай цаглянай будынку пера-ведзена жывёла.

Старшыня праўлення Алег Іванавіч Таранавіч кажа, што праз які год у калгасе не будзе ніводнага драўлянага памяш-кання. Навошта ж траціць ліш-нія грошы на лес, калі ёсць свая цэгла?

Вялікія змены адбыліся і ў асабістым жыцці калгаснікаў.

Камбінаты бытавога абслугоўвання на вёсцы

АШМЯНЫ. За апошнія гады ў Муравана-Ашмянцы адкрыт рад культурна-бытавых устаноў. Тут працуюць Дом культуры са стацыянарнай кінастаноўкай, паштовае аддзяленне, біблія-тэка, бальніца. Днямі адкрыты майстэрня індыўідуальнага па-шыву мужчынскага і жаночага адзення і шавецкі цэх. Ужо ў першыя дні прынята больш ста заказаў ад калгаснікаў сельгас-арцелі «30 год БССР».

Камбінаты бытавога абслугоўвання працуюць у вёсках Галь-шаны, Дзясятнікі і іншых.

ДОБРЫЯ ДАМЫ З ЦЭГЛЫ

ЦЕРАХОЎКА. (Гомельская вобл.) У раёне ўсё шырэй разгортваецца вытворчасць цэглы і чарапіцы. Тут узво-дзіцца новы цагельны завод і пашыраюцца існуючыя. На двух з іх наладжаны выпуск чарапіцы. У гэтым годзе яе будзе выраблена каля 900 тысяч штук.

Мяняюць сваё аблічча калгасныя вёскі. У многіх месцах ужо ўзведзены даб-ротныя цагляныя дамы калгаснікаў. Толькі ў бягу-чым годзе з цэглы будзе па-будавана больш за 23 да-мы.

поспеху ў вашай выкабароднай рабоце.

Іван Міхайлавіч
Лабаноўскі.

Бельгія.

* * *

Паважаныя землякі, сёння я атрымала часопіс «Радзіма», у якім ёсць такая фатаграфія: двое маладых людзей ідуць па шпалах чыгункі. Радасныя яны і вясёлыя. Рэдакцыя просіць прыслаць падпіс пад гэтай фо-та. Я думаю, што гэтыя двое маладых людзей уяўляюць Са-вецкую Радзіму, якая так мно-га перажыла і вышла з няволі пасля рэвалюцыі і пасля Вялі-кай Айчыннай вайны. Яны трымаюць шлях да новага ішчаслівага камуністычнага жыцця. Смяюцца яны таму, што перамаглі няпраўду. Жы-вуць у Савецкім Саюзе ішча-ліва, дзе прадастаўлена мола-дзі права на вучобу, работу і ішчаслівае жыццё.

Я сама расла пасля рэвалю-цыі і ведаю, якое было жыццё для нас, моладзі. Нам можна было вучыцца, працаваць, дзе нам падабалася.

А зараз гэтыя людзі яшчэ больш ішчаслівыя, таму што яны ідуць па правільнаму шы-рокаму шляху да камунізма, да міру ва ўсім свеце.

Мы павінны ганарыцца на-шай Радзімай і геаізмам на-шага народа.

З прывітаннем да вас ваша зямлячка.

Францыя. **М. Леснікова.**

Добры дзень, паважаныя грамадзяне рэдакцыі «Голас Радзімы»! Я вось ужо чатыры гады атрымліваю вашу газету «Голас Радзімы», і яна мне вельмі падабаецца. Я пра-чытваю яе з пачатку да канца і перадаючы чытаць та-варышам сваім. Вось ужо 20 год, як я адарваны ад Радзі-мы, але ніяк не магу забыць родных прастораў, палёў і ля-соў. Я буй звязваўся з роднай маці і атрымліваў пісьмы з дому ад сястры і бацькі. Пера-пісваўся два гады. А вось ужо сем год не маю ніякага адказу.

Паважаныя супрацоўнікі «Голас Радзімы», я вас вельмі прашу, даведайцеся аб маіх родных. Няхай яны напішуць мне вестачку аб сабе праз га-зету «Голас Радзімы». Буду вельмі ўдзячны. Іх адрас: БССР, Мінская вобласць, Няс-віжскі раён, вёска Вялікая Лі-па.

Да пачатку. Жадаю вам

РАСТУЦЬ ГМАХІ МАТОРНАГА

кавы. Сосны ж ахвотна ўпрыгожылі заводскія па-сёлкі. Цяпер побач з сасновым борам з'явіўся яшчэ адзін сусед — Мінскі маторны завод.

У рэспубліцы гэтае прадпрыемства — новае. Пакуль што на аўтамабільах, якія выходзяць з ва-рот Мінскага аўтазавода, стаяць маторы, выраб-леныя ў іншых гарадах краіны. Але пройдзе не-каторы час, і на дызелях паявіцца марка Мінскага маторнага. Цяпер жа на пляцоўцы будучага заво-да гаспадарыць будаўнікі.

...Светлым і прасторным будзе гіганцкі дызель-ны цэх. Праз зашклёны дах у яго будучы ліцца праменні яркага сонца. Побач узводзяцца служ-бовыя памяшканні.

Энергічна, з юнацкім запалам, гаспадарыць тут брыгада Андрэя Маскалёва. Сам брыгадзір паспя-хова працаваў на будаўніцтве пасёлка трактарнага завода, а цяпер паказвае прыклад тут. А вось Шура Смольская. Без усякай спецыяльнасці пры-шла яна на будоўлю. Цяпер дзяўчына — лепшы муляр.

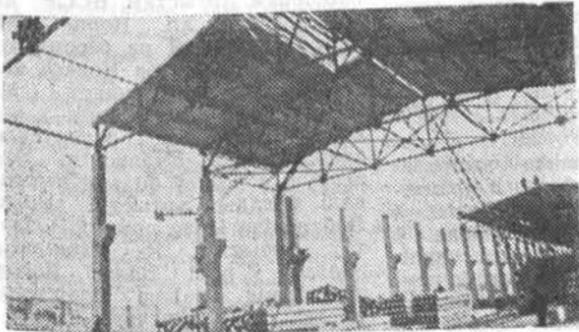
Павольна рухаецца страла вежавага крана. Кра-наўшычк Леў Цімафееў асыярожна «нясе» желе-зобетонную канструкцыю. А вага яе больш дзе-сятка тон. І прама на вачах расце пралёт за пра-лётам дызельнага корпуса.

Вялікая будучыня ў новага маторнага завода. Ён жа будзе пастаўляць сваю прадукцыю многім прадпрыемствам краіны. Завод аснашчаецца на-вейшай тэхнікай, большасць вытворчых працэсаў тут будзе аўтаматызавана і механізавана. Трыц-цаць адна аўтаматычная лінія будзе ўстаноўлена тут у першую чаргу. Дваццаць дзве з іх ужо вы-рабляюцца на розных заводах краіны. У асна-шчэнні прадпрыемства тэхнікай прыме ўдзел і Мінскі завод аўтаматычных ліній.

У хуткім часе на заводскай пляцоўцы будзе закладзены цэх каларовага ліцца. Гэта — адзін з важнейшых участкаў вытворчасці. Не пакінуць пляцоўкі будаўнікі і ў будучым годзе. Тут пачне-ца ўзвядзенне другога дызельнага корпуса.

Я. РЫЧАГОУ.

НА ЗДЫМКАХ: 1. Мантаж дызельнага корпуса. 2. Перадавы мантажнікі будаўніцтва. **М. Лапу-ка** — брыгадзір (справа), **А. Валашын** і **Я. Бандар-овіч**.

Спачатку сосны тут спаборнічалі з вежавымі кранамі. Але зялёным стромкім прыгажуням прыйшлося адступіць. Стрэллы кранаў узнімаліся ўсё вышэй. Крыху пазней над соснамі ўзняліся і сцены карпусоў будучага завода. Але сасновы бор і яго неспакойныя суседзі жывуць мірна. Ён тут старажыл, бачыў многае. На яго вачах выраслі вунь якія гіганты: трактарны і падшыпні-

ДОБРЫ НАСТРОЙ

Зборачны ўчастак Лідскага завода электравырабаў — самы людны на прадпрыемстве. Пам'яшканне вялікае, светлае. Пад столлю падвешаны лямпы дзённага святла. Па баках доўгіх сталю працуюць дзесяткі жанчын. Работа ідзе зладжана, спакойна. На краі першага стала адна супраць адной працуюць дзве светлавальніцы з блакітнымі вачыма дзяўчыны. Перад імі на стала — горкі розных частак для патрона, рэзеткі, засцерагалнікі і іншыя электраўстаноўачныя вырабы.

З дапамогай нескладаных механізмаў дзяўчаты хутка і дакладна збіраюць дэталі. Гатовыя вырабы адкладваюцца ўбок, а крыху далей яны абгортваюцца ў спецыяльную паперу і ўпакоўваюцца для адпраўкі спажыўцу.

Прадукцыя гэтага завода карыстаецца вялікім попытам ва ўсіх кутках нашай неабсяж-

най Радзімы. Прадпрыемства адпраўляе свае вырабы ў Казахстан, у Сібір, у Маскву, Прыбалтыку, на Украіну — усяго больш чым у 600 адрасаў. А калі чалавек ведае, як патрэбна прадукцыя, якую ён робіць, яму хочацца лепш працаваць. За першае паўгоддзе завод даў краіне звышпланавай прадукцыі больш чым на 75 тысяч рублёў.

У гэтым ёсць заслуга і гэтых дзвюх дзяўчат. Хто ж яны такія, як жыўць? Крыху старэйшая з іх — гэта Ніна Цехановіч, працавітая зборшчыца, актыўны грамадскі дзеяч, лепшая выдумшчыца сярод заводскай моладзі. На прадпрыемстве яна з'явілася прыкладна чатыры гады таму назад. Хутка асвоіла новую прафесію і палюбіла яе назаўсёды. Другая дзяўчына маладзейшая, заўважце яе таксама Нінай, а па прозвішчу Зашчук. Яна яшчэ навічок на заводзе. На пы-

танне, як Ніна Зашчук працуе, Цехановіч адказала:

— Добра працуе. Мы з ёю заўсёды выконваем нормы, а бывае і больш робім. Норма — сабраць 900 дэталей, а мы збіраем тысячу, а за частую і 1.200.

Закончылася змена. Ніна Цехановіч спытала нас:

— Вы, напэўна, з газет?

І атрымаўшы сцвярдзальны адказ, дадала: — Неяк мяне для радзій запісвалі, многа пытанняў задавалі. А што гаварыць? Працую, як і ўсе. Прынялі ў камсамол. Нядаўна атрымала квартэру. Наогул і я, і мая вучаніца працуем у меру сіл, а галоўнае, спакойныя цяпер за заўтрашні дзень, не так, як гэта было ў Аргенціне.

І тут мы даведліся аб бязрадасным мінулым гэтай дзяўчыны. Раней сям'я Цехановічаў жыла ў Заходніх абласцях Беларусі, жыла бедна, га-

ладнавата. У пошуках кавалка хлеба людзі сям'ямі ехалі на чужыну. Паехала ў Аргенціну і сям'я Цехановічаў. Бацька працаваў на розных работах, будоваў багаццям дамы, а атрымліваў капейкі. Так гаваралі б і цяпер, калі б не вярнуліся на Радзіму.

Цяпер Цехановічы жыўць на роднай зямлі.

— Нядаўна я ездзіла да свайго дзядзькі Івана Цехановіча, — гаворыць Ніна. — Ён працуе калгасным кавалём у вёсцы Вялікія Беразоўцы Шчучынскага раёна. Жыве добра, у дастатку. Часта сустракаюся таксама з сястрой Надзясой. Яна вышла тут замуж, яе муж зарабляе добра. Яго часта прэміруюць. Іх дачка Соня вучыцца ў музычнай школе. За ўсё гэта сардэчнае дзякуй роднаму Савецкаму ўраду

А. КАСЕНКА.

Кадр з фільма «Першыя выпрабаванні».

Трылогія Якуба Коласа на экране

Мы паведамлялі ўжо нашым чытачам аб тым вялікім поспеху, які вынаў на долю мастацкай карціны «Першыя выпрабаванні», пастаўленай на Мінскай студыі «Беларусьфільм». Гэты фільм створан на матывах аўтабіяграфічнай трылогіі народнага паэта Беларусі Якуба Коласа «На ростанях».

Зараз на экраны нашай рэспублікі выходзіць другая серыя фільма «Першыя выпрабаванні», у якой раскажана аб барацьбе сельскай інтэлігенцы Беларусі з самаўладствам у гады рэакцыі (1907—1910 гг.) і далейшага рэвалюцыйнага ўздыму. У цэнтры фільма — лёс маладога настаўніка Андрэя Лабановіча.

...Аб сабе гаворыць цяжка ды няёмка. Таму Лабановіч пачаў раскажваць «аб знаёмым настаўніку», з якім адбылася даволі незвычайная гісторыя. Раскажам маладога настаўніка адкрываецца другая серыя фільма.

І адразу забылася ўсё, што іх акружала: халодныя, слізкія сцены камеры, краты на вузкім праёме акна, звон кайданаў. Зноў на экране мы бачым прыволе, цёмныя начны лес дышае водарам, патрэскае ламачка на агні, а побач сядзяць сябры Лабановіча, выкладчыкі. Гэта была не проста ноч на Івана Купала, не проста свята. Гэта быў першы «езд настаўнікаў», на якім яны зразумелі, што такое адзінства.

У гэту ж ноч жандары разганялі сход, захапілі адозву, падпісаную «крамольнымі» настаўнікамі. Усіх іх хутка зволілі са школ. Лабановіч таксама апынуўся без работы.

Карціна «Першыя выпрабаванні» і ў другой серыі працягвае сюжэтную лінію Ядвісі і Лабановіча, якая адыгрывае ў трылогіі Якуба Коласа вялікую ролю. У карціне мы бачым, як напярэдадні той знамянальнай ночы Лабановіч яшчэ раз сустраўся з Ядвіссяй.

Але чамусьці на наступнае спатканне яна не прыйшла...

Лабановічу было прадпісана нікуды не выязджаць. Паліцыя ўстанавіла за ім нагляд, але нябачныя ніці звязвалі яго з сябрамі-падпольчыкамі. Яму дапамагала Вольга, з якой у інтарэсах агульнай справы ён заключыў фіктыўны шлюб.

У горад Лабановіч прыехаў употай. Да Вольгі заходзіць не стаў, каб пазбегнуць лішніх падазрэнняў. Яны сустрэліся ва ўмоўным месцы і гаварылі аб неабходнасці надрукаваць некралог на смерць забітага таварыша. Ім удалося змясціць яго ў прыватнай газеце.

У той жа дзень Лабановіч нечакана сутыкнуўся з Ядвіссяй. Цяпер яна не ўскрыкнула ад радасці, не кінулася да яго. Трывожна паглядзеўшы на Лабановіча, яна стала ўпрошваць яго пакінуць яе і яе мужа ў спакоі: яны не хочуць удзельнічаць у палітычнай барацьбе.

Лабановіч убачыўся з Вольгай перад самым арыштам. І ў той момант, калі развіталіся, яны раптам зразумелі, што любяць адзін аднаго.

Суд прыгаварыў Лабановіча да некалькіх год турмы і катаргі. Разам з мужам у зняволенне адправілася і Вольга.

Такі кратка змест другой серыі фільма «Першыя выпрабаванні». Ён пастаўлен народнымі артыстамі БССР кінарэжысёрам Ул. Корш-Сабліным. Сцэнарый па бессмертнай трылогіі Якуба Коласа напісалі паэты А. Куляшоў і М. Лужанін. Карціна знята ў колеры старэйшым беларускім аператарам А. Булонскім. Усе асноўныя ролі ў фільме выконвалі маладыя артысты. Ролю Лабановіча іграе артыст Э. Ізотаў. Артыстка Е. Карнілава знялася ў ролі Вольгі. Добра справілася з ролю Ядвісі артыстка Н. Куцінская.

Яўг. КРУПЕНЯ.

Беларускі футбол

Паважаная рэдакцыя «Голас Радзімы»!

Ліст ад вас атрымаў, а таксама беларускія кніжкі «Векі помняць дні» і «Па воўчых сцэжках». За ўсё шлю шчырае беларускае дзякуй. Кніга «Векі помняць дні» мне вельмі спадабалася. Гэта гісторыя беларускага народа, які перажыў усе свае цяжкасці ў час нямецкай акупацыі. Хоць мне было тады ўсяго 10 год, але ўсё бачанае і перажытае застанецца на ўсё маё жыццё.

Газету «Голас Радзімы» атрымліваю рэгулярна ад яе выхаду ў свет. Зараз асабіста маю да вас маленькую просьбу. Калі б у вас была магчымасць прыслаць слоўнік, то, калі ласка, пастарайцеся зрабіць гэта для майб дачкі, якая мае 5 год і хутка пойдзе ў аўстралійскую школу. Мне хацелася б вучыць яе чытаць па-беларуску, каб некалі не было такіх непаразуменняў, як нейкі Гурыновіч пісаў да вас з ЗША ў № 26 (511). Як пойдзе яна ў школу, то будзе вучыць толькі англійскую мову, але мне вельмі хочацца, каб яна ведала і чытала таксама на сваёй роднай беларускай мове.

З пашанаю да вас

Г. К.

Аўстралія.

P. S. Тут, у Аўстраліі, у футбол амаль не гуляюць, акрамя эмігрантаў, якія гуляюць паміж сабой. Найбольшым балельшчыкам мне прыйшлося быць, як савецкія футбалісты гулялі ў Мельбурне на Алімпійскіх гульнях.

Я часамі вельмі радаваўся, працятаўшы ў вашай газеце заметкі пра беларускую футбольную каманду «Беларусь». Мне вельмі хочацца ведаць, ці ў гэтым годзе «Беларусь» таксама будзе выступаць на футбольных стадыёнах Савецкага Саюза? Калі ласка, пастарайцеся паведамляць у вашай газеце.

Але, акрамя ўсяго гэтага, маю вялікі боль у сэрцы. Аднаго разу, працятаўшы ў аўстралійскай газеце пералік краін свету, якія іграюць у футбол, нажалі Беларусі і Украіны там не знайшоў. Ці ж Беларусь горшая за нейкую Шкоцыю, якая нават выступае ў гульніх на сусветны кубак па футболе. Няўжо ў Беларусі не знойдзецца 11 футбалістаў, каб выступіць на стадыёнах свету?

Паважаны Г. К. Рэдакцыя газеты «Голас Радзімы» звярнулася ў Беларускаю федэрацыю футбола з просьбай адказаць на Ваша пісьмо. Ніжэй друкуем артыкул трэнера В. Мацкевіча.

Футбол у Беларусі ў вялікай пашане. З напружанай увагай слухалі і глядзелі тысячы беларускіх балельшчыкаў рэпартаж аб першай адборачнай гульні на першынство свету па футболе. Сустрэкаліся зборныя нацыянальныя каманды СССР і Турцыі. 1:0 у карысць савецкай каманды — такі вынік гэтага матча. Чарговай сустрэча са зборнай нацыянальнай Нарвегіі таксама закончылася перамогай савецкіх футбалістаў.

Вялікага спартыўнага поспеху дабілася каманда Савецкага Саюза, заваяваўшы кубак Еўропы. Гонар і спартыўную славу СССР у гэтых адказнейшых слаборэзультатывых абаранялі пасланцы братніх рэспублік нашай вялікай Радзімы. Украінец Юрый Воінаў, грузіны Міхаіл Месхі, Гві Чакелі, татарын Галімін Хусайнаў, рускія Валяцін Іваноў, Віктар Панядзельнік і іншыя склалі гэты футбольны калектыў.

Інакш і не магло быць. Спартыўны гонар СССР абараняе зборная савецкая каманда, у якую ўваходзяць лепшыя футбалісты саюзных рэспублік. Шмат год запар у зборную Савецкага Саюза ўваходзіў беларускі футбаліст Мозыр.

А як камплектуюцца нацыянальныя зарубежныя каманды? Зборныя Італіі, Швецыі і многіх іншых краін мелі ў сваім складзе «прыватных» ігракоў з Бразіліі, Іспаніі і г. д.

Аднак міжнародныя сустрэчы праводзіць не толькі зборная Савецкага Саюза. Вялікія спартыўныя традыцыі і ў беларускага футбола. Мацнейшыя футбольныя каманды Беларусі прымалі на сваіх палях футбалістаў Польшчы, Венгрыі, Балгарыі, ГДР, Швейцарыі, Бразіліі, Кітайскай Народнай Рэспублікі, Карэйскай Народна-Дэмакратычнай Рэспублікі, Японіі, Фінляндыі і інш.

З візітам у адказ футбалісты Беларусі пабывалі ў Кітаі, Карэі, Польшчы, Фінляндыі, ГДР і іншых краінах.

Сталі традыцыйнымі спартыўныя сустрэчы футбалістаў Брэсцкай і Гродзенскай абласцей са спартсменамі Польшчы.

Штогод беларускія футбалісты ўдзельнічаюць ва ўсеагульных спаборніцтвах. Сёлета Беларусь прадставіла 6 каманд майстроў. Футбольныя калектывы Віцебска, Магілёва, Брэста, Бабруйска і Гомеля абараняюць спартыўны гонар рэспублікі ў розыгрышы першынства краіны па класу «Б». І трэба сказаць, нядрэнна. Чатыры беларускія каманды — Магілёва, Гомеля, Віцебска і Бабруйска — знаходзяцца ў верхняй палавіне турнірнай табліцы. А магілёўская каманда «Хімік» на працягу ўсяго першага круга знаходзілася ў тройцы лепшых каманд і часта ўзначальвала турнірную табліцу.

Вялікай папулярнасцю ў аматараў футбола карыстаецца футбольная каманда майстроў класа «А» — «Беларусь», якая на працягу раду год нязменна ўдзельнічае ў групе мацнейшых каманд Савецкага Саюза. Але ў гэтым годзе выступленні «Беларусі» не зусім удалыя.

Зараз Беларуская ССР праводзіць сваё рэспубліканскае першынство па футболе, у якім прымае ўдзел 18 футбольных каманд. Акрамя таго, у рэспубліцы штогод разыгрываецца кубак па футболе сярод юнацкіх каманд. Сёлета ў гэтым розыгрышы прымала ўдзел каля 30 тысяч юных спартсменаў.

Расце і загартоўваецца майстэрства маладых футбалістаў. Пройдзе час, і лепшыя з іх выйдуча на стадыёны краіны, каб абараняць спартыўны гонар сваёй рэспублікі, а лепшыя з лепшых у складзе зборнай СССР будуць памнажаць спартыўную славу нашай вялікай краіны — Савецкага Саюза.

МАЦКЕВІЧ,
трэнэр Беларускай
федэрацыі футбола.

ДЛЯ ЗАХОДНЯЯ ЕВРОПЫ

ДЛЯ ЗША І КАНАДЫ

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па сярэднеўрапейскаму часу:

на сярэдняй хвалі 227 метраў (ці 1322 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін, з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30, на кароткай хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) з 6 да 7 гадзін.

Па нядзеллях: на хвалі 30,83 метра і 227 метраў з 8 да 9 гадзін і з 10 да 13 гадзін.

на сярэдняй хвалі 227 метраў з 16.00 да 17.00 і з 21.00 да 21.30;

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Па нядзеллях — ад 8 гадзін да 8 гадзін 30 мінут па сярэднеўрапейскаму часу на хвалі 30,83 метра (ці 9730 кілагерцаў) і на сярэдняй хвалі 227 метраў.

Слухайце штодзённа нашы радыёперадачы па нью-йоркскому часу: з 19.30 да 20.30 на хвалі: 25,08 метра (ці 11 960 кілагерцаў); 31,23 метра (ці 9 605 кілагерцаў); 31,04 метра (ці 9 665 кілагерцаў).

НА БЕЛАРУСКАЯ МОВЕ

Па суботах — ад 20 гадзін да 20 гадзін 30 мінут па нью-йоркскому часу на кароткіх хвалі 25,08 метра (ці 11 960 кілагерцаў); 31,23 метра (ці 9 605 кілагерцаў); 31,04 метра (ці 9 665 кілагерцаў).

НАШ АДРАС

Мінск, праспект Імя Сталіна, 77. Дом друку, пакой № 20. Для пісьмаў (für Briefe): Minsk, Postschlesfach № 14.

РЕДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ